

**ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

Навчально-науковий інститут архітектури та будівництва
Кафедра автомобільних доріг, геодезії, землеустрою та сільських будівель

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор - проректор з
науково-педагогічної роботи

_____ Б.О. Коробко
« » _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЛАНУВАННЯ ТА БЛАГОУСТРІЙ МІСТ»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра

(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність **193 „Геодезія та землеустрій”**

(шифр і назва)

**Полтава
2019 рік**

Робоча програма «Планування та благоустрій міст» для студентів спеціальності 193 „Геодезія та землеустрій” для скороченого терміну навчання Складена відповідно до освітньої програми «Геодезія та землеустрій», першого рівня вищої освіти

Розробник: Литвиненко Т.П., доцент кафедри автомобільних доріг, геодезії, землеустрою та сільських будівель, к.т.н., доцент

Погоджено

Керівник групи забезпечення спеціальності _____ Шарий Г.І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри автомобільних доріг, геодезії, землеустрою та сільських будівель

Протокол від «30» серпня 2019 року № 2

Завідувач кафедри автомобільних доріг, геодезії, землеустрою та сільських будівель _____ Шарий Г.І.

«30» серпня 2019 року

Схвалено навчально-методичною радою інституту архітектури та будівництва

Протокол від «09» вересня 2019 року № 1

Голова навчально-методичної ради _____ Пенц В.Ф

«09» вересня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання денна	форма навчання заочна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 19 <u>Архітектура та будівництво</u>	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90			
Модулів – 1	Спеціальність <u>Геодезія та землеустрій</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	5-й
Індивідуальне завдання – Курсовий проект «Генплан малого міста»	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	18 год.	0 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	0 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		22год.	54 год.
		Індивідуальна робота: 36год.	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної скороченого терміну навчання – 32/58

для заочної форми скороченого терміну навчання – 0/90

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є надання майбутнім фахівцям галузі знань 19 „Архітектура та будівництво” спеціальності 193 „Геодезія та землеустрій” основних відомостей про районне планування, розташування міст, населених пунктів на місцевості, їх планування і забудову, зонування і благоустрій. Ознайомити з вимогами державних стандартів (ДСТУ), будівельних норм (ДБН) та інших нормативних документів з планування та благоустрою міст, вимог до територій для різного функціонального використання зі створенням оптимальних санітарно-гігієнічних, екологічних умов тощо.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є отримання знань із дисциплін: вища математика, геологія і геоморфологія, картографія, геодезія.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- основи районного планування, розселення і розвитку виробництва;
- засади містоутворення і планування міст в залежності від природно-кліматичних умов, народногосподарського призначення, їх ролі в мережі розселення України;
- благоустрою та озеленення міських територій; принципові схеми планування житлової забудови та вуличної мережі; принципи створення санітарно-гігієнічних умов забудови та їх інженерного обладнання;
- основні засоби та методи оздоровлення міського середовища та створення комфортних умов проживання.

вміти:

- проводити аналіз існуючої містобудівельної ситуації, що склалась та давати їй належну оцінку;
- виконувати планування міст, окремих функціональних зон, комплексів, окремих об'єктів різного призначення;
- проектувати основні заходи з благоустрою міст;
- користуватися нормативною, довідковою та навчальною літературою при проектуванні та обробці результатів вишукувань.

При вивченні дисципліни повинні бути сформовані програмні компетентності та програмні результати навчання, а саме, інтегральна компетентність □ здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері планування та благоустрою міст, застосування основних принципів містобудівної оцінки території за природними факторами, включаючи кількісну і якісну оцінку рельєфу; методів санітарного благоустрою міських територій. та захист їх від несприятливих природних умов та життєдіяльності людей.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Критерій оцінювання

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
60-63	E	Достатньо	Студент має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: стандартизовані тести; курсовий проект; презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Планувальна організація міста .

Тема 1. Вступ. Фактори розвитку та функціонування міст. Фактори і умови планування міст. Природні чинники: клімат, мікроклімат, геоморфологія, рослинність, гідрографія, геологія, гідрогеологія. Соціально- демографічні чинники. Населення. Структури (демографічна, соціальна), джерела зростання. Вимоги населення до житлового середовища. Культурологічні чинники. Містобудівні чинники. Системи та інфраструктури життєзабезпечення міста. Регіональна та міська інженерно-транспортна та соціальна інфраструктури. Питання безпеки життєдіяльності людини при плануванні та благоустрої міст.

Завдання курсу, його значення і роль в підготовці спеціалістів. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами.

Практичне заняття №1. Курсове проектування. Видача завдання, розгляд конкретних завдань планування міст і благоустрою територій.

Тема 2. Загальна організація території міста, населеного пункту

Містобудівельний кадастр, основні положення і структура. Структура міст, їх складові елементи. Функціональна, архітектурно-планувальна та просторова організація міст. Вимоги до розташування сільбищних, виробничих, ландшафтно-рекреаційних зон. Вплив природно-кліматичних умов, містобудівельних обмежень на планування та забудову міст. Інженерно-будівельне зонування населених пунктів. Види містобудівельної документації.

Практичне заняття №2. Види містобудівельної документації. Склад і порядок розроблення і затвердження проектної документації в схемах і проектах районного планування, генеральних планів окремих населених пунктів. Правила забудови і реалізації проектів в природі. Вибір території під забудову.

Тема 3. Просторова організація міст

Комплексна планово-проектна основа розташування і будівництва міст. Архітектурно-ландшафтний аналіз території для проектування і будівництва населених пунктів. Основи формування планувальної структури населених пунктів та їх класифікація.

Архітектурно-планувальна структура сельбищної зони населених пунктів. Місто як система архітектурних ансамблів. Ландшафтно-рекреаційні території, зони відпочинку. Охорона історичного середовища, пам'яток історії і культури. Охорона навколишнього середовища, раціональне використання сировинних, енергетичних ресурсів в містобудуванні.

Практичне заняття №3. Розрахунки чисельності населення, основні групи населення, сімейна та вікова структура.

Тема 4. Сельбищна зона

Структура сельбищної зони, принципи її планування і забудови. Житлова забудова. Типи житла. Архітектурно-планувальна організація забудови, земельні ділянки і господарські приміщення. Санітарно-гігієнічні, протипожежні, екологічні вимоги до забудови. Класифікація, склад і розташування громадських будівель (центрів). Архітектурно-планувальна і об'ємна організація громадських центрів. Розрахунки мережі культурно-побутового обслуговування населення. Ступеневість обслуговування. Умови архітектурної композиції громадських центрів. Організація транспортно-пішохідного руху, стоянок транспорту.

Практичне заняття №4. Розрахунки обсягів житлового будівництва, території окремих планувальних зон. Мережа культурно-побутового обслуговування. Розрахунки обсягів громадського обслуговування. Вибір типових проектів житлово-цивільних будівель

Тема 5. Виробнича зона та транспорт в межах міста Загальні принципи планування і забудови промислової зони. Вплив природнокліматичних умов. Склад виробничої зони. Особливості планування і забудови в залежності від функціонального призначення, галузевої спеціалізації міста. Зовнішні види транспорту. Транспортні системи, як важливий фактор планувальної структури населених пунктів. Вулиці і площі населених пунктів, їх класифікація. Характерні транспортні будівлі та споруди, їх розташування в межах міста

Практичне заняття №5. Основні вимоги до ландшафтно-рекреаційної зони, планувальна організація рекреаційної діяльності. принципи формування міського ландшафту.

Змістовий модуль 2. Благоустрій міст

Тема 6. Оцінка впливів на навколишнє середовище при плануванні та благоустрої міст

Оцінка впливів на навколишнє середовище. Методи і критерії оцінки впливу містобудівних рішень на навколишнє середовище. Охорона і раціональне використання природних ресурсів. Охорона атмосфери, водних об'єктів та ґрунтів від забруднення. Кліматичне районування. Санітарно-гігієнічні вимоги, що висуваються до забудови.

Практичне заняття №6 . Проектування зелених насаджень населених пунктів. Етапи проектування зелених насаджень. Типи об'єктів проектування. Схема озеленення міста

Тема 7.. Принципи та прийоми благоустрою міст

Зміст, склад та послідовність розробки проекту благоустрою території. Елементи благоустрою: мощення, освітлення, полив. Прийоми облаштування покриття пішохідних доріжок та майданчиків. Захист від шуму, радіації, електромагнітних полів, випромінювань і опромінювань. Оцінка радіаційного та інсоляційного режимів. Інсоляція, аерація та шумозахист міських територій

Практичне заняття №7. Розрахунок інсоляції забудови. Оцінка аераційного режиму. Методи розрахунку рівня шуму і забруднення повітря.

Тема 8. Санітарний благоустрій територій населених пунктів.

Освітлення територій, елементи освітлення, їх параметри і розміщення. Організація сміттєвидалення з територій, її види і характеристика. Захист і очищення території від радіоактивного забруднення..

Тема 9. Прибирання території об'єктів благоустрою міст. Організація прибирання території об'єктів благоустрою. Ремонт та утримання об'єктів міського благоустрою. Прибирання територій загального користування. Прибирання прибудинкової території. Прибирання територій будівель та споруд інженерного захисту територій.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Планувальна організація міста						
Тема 1. Вступ.	7	2	2		2	1
Тема 2. Загальна організація території міста, населеного пункту	8	2	2		2	2
Тема 3. Просторова організація міст	12	2	2		6	2
Тема 4. Сельбищна зона	11	2	2		5	2
Тема 5. Виробнича зона та транспорт в межах міста	12	2	2		5	3
Разом за змістовим модулем 1	50	10	8		20	10
Змістовий модуль 2. Благоустрій міст						
Тема 6. Оцінка впливів на навколишнє середовище при плануванні та благоустрої міст	10	2	2		4	4
Тема 7 Принципи та прийоми благоустрою міст	10	2	2		6	4
Тема 8. Санітарний благоустрій територій населених пунктів.	10	2	2		4	2
Тема 9. Прибирання території об'єктів благоустрою міст.	10	2			2	2
Разом за змістовим модулем 2	40	8	6		16	12
ІЗ					36	
Усього годин	90	18	14		36	22

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми навчання
	Семінарські заняття не передбачені		

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	денної форми	заочної форми навчання
1.	Видача завдання, Видача завдання, розгляд конкретних завдань планування міст і благоустрою територій..	2	-
2.	Види містобудівельної документації. Склад і порядок розроблення і затвердження проектної документації в схемах і проектах районного планування, генеральних планів окремих населених пунктів. Правила забудови і реалізації проектів в природі. Вибір території під	2	
3.	Розрахунки чисельності населення, основні групи населення, сімейна та вікова структура	2	
4.	Розрахунки обсягів житлового будівництва, територій окремих планувальних зон. Мережа культурно-побутового обслуговування. Розрахунки обсягів громадського обслуговування. Вибір типових проектів житлово-цивільних будівель	2	-
5.	Основні вимоги до ландшафтно-рекреаційної зони, планувальна організація рекреаційної діяльності. принципи формування міського ландшафту.	2	-
6.	Проектування зелених насаджень населених пунктів. Етапи проектування зелених насаджень. Типи об'єктів проектування. Схема озеленення міста	2	
7.	Розрахунок інсоляції забудови. Оцінка аераційного режиму. Методи розрахунку рівня шуму і забруднення повітря.	2	-
			-
	Всього	14	-

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми навчання
	Лабораторні заняття не передбачені		

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися нормативною та навчальною літературою, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки, самостійно вирішувати конкретні інженерні задачі планування і благоустрою міст.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних занять. При вивченні дисципліни „Планування і благоустрій

міст ” вона забезпечується системою інформаційних і навчально-методичних засобів: підручники, навчальні посібники, довідкова, монографічна і періодична література, будівельні норми (ДБН), стандарти (ДСТУ), методичні вказівки тощо, наведені у розділах 13, 14 15.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій програмі навчальної дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання іспиту.

Питання до самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Роль науково-технічного прогресу та основні напрямки перебудови населених пунктів.	2	4
2.	Вітчизняний та закордонний досвід в галузі районного планування.	2	4
3.	Закономірність росту чисельності населених пунктів в залежності від народногосподарського значення.	2	4
4.	Вплив природно-кліматичних умов, містобудівельних обмежень на планування та забудову міст.	2	6
5.	Архітектурно-ландшафтний аналіз території для проектування і будівництва населених пунктів.	2	6
6.	Охорона історичного середовища, пам'яток історії і культури.	2	4
7.	Особливості планування і забудови в залежності від функціонального призначення, галузевої спеціалізації населеного пункту.	2	6
8.	Виробнича база сільського населеного пункту, особливості її проектування в залежності від спеціалізації.	2	6
9.	Особливості садибної забудови, види і параметри	2	6
10.	Громадська забудова, її елементи	2	4
11.	Правила забудови і реалізації проектів в натурі.	2	4
Разом		22	54

13. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Планування та благоустрій міст» виконуються у вигляді курсового проекту з метою закріплення, поглиблення та узагальнення знань, отриманих студентами при вивченні дисципліни та їх застосування для комплексного вирішення конкретних фахових завдань та є елементом підготовки до виконання наступних курсових проектів і робіт та магістерської роботи.

Тема курсового проекту «Генплан малого міста» Обсяг годин: 36год.

Обсяг графічної частини курсової роботи – 1 аркуші форму А-1 і вона повинна включати: схему розселення на прикладі адміністративного району і схему генерального плану, в т. ч.: схему зонування, схему обслуговування, схему транспорту, схему вертикальної прив'язки.

Розрахунково-пояснювальна записка на 15 – 20 сторінках.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні (вербальні), наочні та практичні методи навчання.

Словесні (вербальні) та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при здійсненні студентами самостійної роботи та виконанні індивідуальних завдань.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні (вербальні) методи як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація (плакатів, карт) на паперових носіях чи мультимедійним комплексом.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

Складається з теоретичної частини (тестового завдання) і практичної – вирішення задач вертикального планування території графічним способом.

За власним бажанням студент, після виконання тестових завдань, з метою уточнення оцінки, може відповісти на 1-2 додаткові запитання (за вибором викладача) з переліку питань, що доводяться студентові заздалегідь в ході підготовки до екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

а) для екзамену:

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота										Семестровий екзамен	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Індивідуальні завдання		
T1	T2	T3	T4	T5	T5	T7	T8	T9			
6	6	6	5	5	6	6	5	5	0	50	100

в) для курсового проекту (роботи):

Текстова (аналітично-розрахункова) частина	Графічна частина	Захист роботи	Сума
30	30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	5-відмінно
82-89	B	4-добре
74-81	C	
64-73	D	3-задовільно
60-63	E	
35-59	FX	
0-34	F	2-незадовільно

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:
при підсумковому контролі у вигляді заліку до 50 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять – до 45 балів);
- індивідуальна робота (за вибором – виконання персональних навчально-дослідних завдань, наприклад вивчення матеріалу підручника, підтверджене результатами перевірки відповідних контрольних завдань, або виконання персональних завдань науково-дослідницького характеру, зокрема підготовка рефератів, виступів на студентську чи загальноуніверситетську наукову конференцію, написання наукової статті або тез виступу, підготовка й участь у конкурсі студентських наукових робіт) – до 5 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється у формі письмового тесту відповідно до вимог Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Планування та благоустрій міст» для студентів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій», 12 с.

2. Методичні вказівки для виконання курсової роботи із дисципліни «Планування та благоустрій міст». Литвиненко Т.П. ПолтНТУ, 2016 р. – 25 с.

3. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.

4.. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни

18. Рекомендована література

Базова

1. Білоконь К. М. Проблеми містобудівного розвитку територій. - К. : Укрархбудінформ. 2001. - 80 с.
2. Посацький Б. С. Основи урбаністики: навч. посібник. - У 2 ч. - Ч. II. Розпланування та забудова міст. - Львів : Вид-во ун-ту «Львівська політехніка», 2001,- 244 с.
3. Планування міст та транспорт: навч. посібник / О. С. Безлюбченко, С. М. Гордієнко, О. В. Завальний. - Харків : ХНАМГ, 2006. - 148 с.
4. А.В. Иконников, В.В, Артеменко, Г.И. Искрижицкий. Основы городостроительства и планировки населенных пунктов. М.: Высшая школа. – 1981.
5. І.Н. Скриль. Основи планування міст. – 2002, 215 с.

Допоміжна

1. Г.А. Делеур. Развитие планировки и настройки сел Украины. – 1991, 128 с.
2. В.А. Черепанов. Транспорт в планировке городов. Учебное пособие. М.: Стройиздат.

Нормативна

1. ДБН В.2.2-12:2019 Планування і забудова територій
2. Благоустрій територій ДБН Б.2.2.-5:2011 Мінрегіон України, К:2012, 61с.
3. Склад та зміст генерального плану населеного пункту. ДБН Б.1.1 – 15:2012. Мінрегіон України, К:2012, 33с.
4. Мінрегіон України. Вулиці та дороги населених пунктів. ДБН В.2.3 – 5: 2018. – 2018, 55 с.
5. Склад та зміст детального плану територій, ДБН Б.1.1 – 14:2012. Мінрегіон України, К:2012, 33с.
6. Україна. Закон 16.11.1992 № 2780-ХІІ Про основи
7. містобудування // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - №52. - Ст. 683.
8. Україна. Закон 20.04.2000 №1699-111 Про планування і забудову територій // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - №31. - Ст. 250.
9. Україна. Кабінет Міністрів. Постанова 24.02.2016 №126 Про затвердження Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року // Офіційний вісник України. - 2016 р. - № 18. -Ст.740.
10. Склад та зміст генерального плану населеного пункту: ДБН Б.1.1- 15:2012,- На заміну ДБН Б. 1-3-97, ДБН Б. 1.1-9-2009. - [Чинні від 2012-11-01]. - К. : Мінрегіон України. 2012.- 21 с.
11. Склад та зміст науково-проектної документації щодо визначення меж і режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування: ДСТУ Б Б.2.2-10:2016. - На заміну ДБН 5.2.2-2:2008. - [Чинні від 2017-04-01]. - К. : ДІ І «УкрІ ДНЦ», 2017. - 10 с.
12. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях : ДБН Б.1.1-13:2012. - Па заміну ДБН Б.1.1-11:2001. ДБН Б.1.1-6:2007. - Чинні від 2012-10-01. - К.: Мінрегіон України. 2012. - 30 с.
13. Склад та зміст детального плану територій: ДБН Б. 1.1 -14:2012. - На заміну ДСТУ-Н Б Б.1.1-8:2009. - Чинні від 2012-1-01. - К. : Мінрегіон України, 2012.-25 с.

14. Склад та зміст генерального плану населеного міста: ДБН Б. 1.1- 15:2012. - На заміну ДБН Б.1-3-97. ДБН Б.1.1-9-2009. - Чинні від 2012-11-01. - К. : Мінрегіон України. 2012. - 21 с.
15. Склад та зміст історико-архітектурного опорного плану населеного пункту: ДБН Б.2.2-3:2012. - На заміну ДБН Б.2.2-3-2008. - Чинні від 2012-10-01. - К.: Мінрегіон України. 2012. - 16 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Планування та благоустрій міст» для студентів за напрямом підготовки 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій». – Полтава, ПолтНТУ, 2019 – 13 с.
2. (електронна версія знаходиться в електронній читальній залі ПолтНТУ).
3. Методичні вказівки до курсового проекту з дисципліни «Планування та благоустрій міст». – Полтава, , ПолтНТУ 2017 – 17 с.
4. (у читальній залі ПолтНТУ).
5. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Транспорт і шляхи сполучення». – Полтава, ПДТУ, 2001 – 17 с.
6. (у читальній залі ПолтНТУ).
7. Смарт-інновації українських міст // Платформа розвитку міст портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://urbanua.org/dosvid/ukrayinski-pryklady/340>
8. Чукут С. А. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні / С. А. Чукут, В. І. Дмитренко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 13. – С. 89–93.
9. Council of Europe Conference of Ministers Responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.coe.int/t/dgap/localdemocracy/cemat/default_en.asp. (до питання 3)
10. Globally Important Agricultural Heritage Systems (GIAHS)[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fao.org/giahs/ru/>
11. Territorial Agenda of the European Union – 2020. Towards an Inclusive, Smart and Sustainable Europe of Diverse Regions agreed at the Informal Ministerial Meeting of Ministers responsible for Spatial Planning and Territorial Development on 19th May 2011 Godolló, Hungary. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nweurope.eu/media/1216/territorial_agenda_2020.pdf.
12. The EU compendium of spatial planning systems and policies. – Luxembourg: Office of Official Publications of the European Communities. – 1997. – 192 p.
13. The United Nations Human Settlements Programme, UN-НАВІТАТ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://unhabitat.org>.
14. UN-НАВІТАТ. Series: Global Report on Human Settlements. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://unhabitat.org/series/global-report-on-human-settlements>.
15. World cities report – 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://wcr.unhabitat.org> .